

สรุปผลการจัดการความรู้
(Knowledge Management)
คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ประจำปีการศึกษา 2565

เรื่อง
การจัดการเรียนสอนแบบคู่ขนานผ่าน
“Google Classroom”

โดย
คณะกรรมการจัดการความรู้ คณะสื่อสารมวลชน

INTRODUCTION บทนำ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา หรือ Covid-19 เป็นเชื้อไวรัสที่สร้างผลกระทบให้กับผู้คนทั่วทั้งโลกๆ มียอดผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิต ซึ่งเป็นเหยื่อของการติดเชื้อไวรัสชนิดนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นกระจายเป็นวงกว้าง ซึ่งประเทศไทยก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสชนิดนี้ด้วยเช่นกัน โดยหลายองค์กรในประเทศไทยล้วนได้รับผลกระทบจากสถานการณ์เช่นนี้ จนทำให้หลายองค์กรต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินงานใหม่ เกิดเป็นวิถีชีวิตใหม่แบบปกติใหม่ (New normal) หลังการแพร่ระบาด

สำหรับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ถือได้ว่าเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการศึกษา ที่มีการปรับตัวสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่ ที่แตกต่างจากรูปแบบเดิมที่เคยผ่านมา ได้พัฒนาโดยนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ควบคู่กับการเรียนการสอน จนเกิดเป็น “การจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์” ขึ้น เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่ออาจารย์ และนักศึกษา โดยนักศึกษาสามารถเข้าถึงระบบการศึกษาได้มากขึ้น ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน ใช้เพียงอุปกรณ์การสื่อสาร หลากหลาย เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ทโฟน ก็สามารถเข้าถึงการเรียนการสอนได้ ซึ่งช่วยให้การประเมินผลทางการศึกษาของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ดำเนินการได้โดยไม่หยุดชะงัก

ในส่วนของคณะสื่อสารมวลชนซึ่งถือได้ว่าเป็นคณะที่มีศักยภาพอันดับต้น ๆ ในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เพื่อการจัดการเรียนการสอน และการสอบวัดผล โดยผลจากการถ่ายทอดความรู้ในองค์กร นำไปสู่การปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนในช่วงวิกฤตการณ์โควิด-19 ให้เป็นรูปแบบของการดำเนินการแบบออนไลน์ทั้งหมด และด้วยศักยภาพทางด้านเทคโนโลยีและศักยภาพของบุคลากรที่มีความสามารถ ทำให้คณะฯ ประสบความสำเร็จ จนสามารถรวบรวมเป็นองค์ความรู้ เรื่อง “เทคนิคและกระบวนการจัดสอบออนไลน์ แบบมีการเฝ้าระวัง (Online Examination Technique and Process: The Online Exam Monitoring)”

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในคณะสื่อสารมวลชน ถึงแม้ในสถานการณ์ปัจจุบันเชื้อไวรัสโควิด-19 เริ่มผ่อนคลายเป็นไปตามระดับ แต่ด้วยผลลัพธ์ขององค์ความรู้ในการจัดการสอบแบบออนไลน์ของคณะในปีที่ผ่านมาได้รับผลตอบแทนในด้านที่ดีกับนักศึกษา ทำให้ในปีการศึกษา 2565 คณะสื่อสารมวลชน ได้มีการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์อย่างต่อเนื่อง จนเกิดเป็น “การจัดการเรียนการสอนแบบคู่ขนานผ่าน Google Classroom” เป็นห้องเรียนออนไลน์ที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ง่าย เป็นคลังความรู้ และช่องทางติดต่อ สร้างความสัมพันธ์

ระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำของระบบการศึกษา และลดช่องว่างที่เป็นข้อจำกัดของการเรียนในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคณะสื่อสารมวลชน ได้นำเอาองค์ความรู้จากการทดลองใช้ช่องทางแบบออนไลน์ ที่ผสมกับช่องทางการสอนในชั้นเรียนแบบปกติ โดยรวบรวมจากคณาจารย์ที่มีประสบการณ์ ถ่ายทอดเป็นข้อมูลความรู้เพื่อประกอบเป็นแนวทางเสริมสำหรับผู้สอนในการผลิตบัณฑิตและให้บริการแก่นักศึกษา

PART 1 : แนวคิดพื้นฐานรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

การศึกษาถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์เรา การศึกษาผ่านการเรียนรู้สามารถทำได้ทุกที่ทุกเวลาอยู่ที่ที่เราพร้อมที่จะเปิดรับองค์ความรู้ต่างๆ เหล่านี้มากแค่ไหน สถานศึกษาถือได้ว่าเป็นอีกแหล่งการเรียนรู้หนึ่งที่เปรียบเหมือนสถานที่บังคับให้คนต้องเรียนรู้เพื่อเข้าใจ และท้ายที่สุดก็จะมีรางวัลผล ด้วยเหตุนี้เองการจัดรูปแบบการเรียนการสอนของสถาบันศึกษา จึงมีความสำคัญอย่างมากต่อความเข้าใจ และความตั้งใจของผู้ศึกษา มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้ให้ความหมายของคำว่า รูปแบบการสอน ดังนี้

ทิตนา แชมมณี (2551) กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึง สภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างมีระบบระเบียบ มีแบบแผนตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่างๆ โดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ เข้ามาช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ ดังนั้น คุณลักษณะสำคัญของรูปแบบการสอน จึงต้องประกอบด้วยสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้

1. มีปรัชญาหรือทฤษฎีหรือหลักการหรือแนวคิดหรือความเชื่อ ที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักการของรูปแบบการศึกษานั้นๆ
2. มีการบรรยาย หรืออธิบายสภาพ หรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอน
3. มีการจัดระบบ คือ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการพิสูจน์ ทดลองถึงประสิทธิภาพของระบบนั้น ดังนั้น รูปแบบการเรียนการสอนจึงหมายถึง สภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดไว้อย่างเป็นระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่างๆ โดยมีการจัดกระบวนการหรือขั้นตอนในการเรียนการสอน โดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ เข้ามาช่วยทำให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ ซึ่งได้รับการพิสูจน์ ทดสอบหรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้นๆ ซึ่งแต่ละรูปแบบมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (cognitive domain) การพัฒนาด้านจิตพิสัย (affective domain) การพัฒนาด้านทักษะพิสัย (psychomotor domain) การพัฒนาด้านทักษะกระบวนการ (process skills) หรือ การบูรณาการ (integration) ทั้งนี้รูปแบบดังกล่าว ล้วนเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มีลักษณะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

PART 2 : องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์นั้น ถือได้ว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ผสมองค์ความรู้ร่วมกับนวัตกรรมและสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีรูปแบบการสอนที่หลากหลาย องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้ (วิทยา วาโย, อภิรดี เจริญนุกูล, ฉัตรสุดา กานกาญจน์, จรรยา คนใหญ่, 2563)

1. ผู้สอน (Instructor) ถือได้ว่าเป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหา องค์ความรู้ต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา ประสบการณ์ ของสิ่งที่ศึกษานั้น ซึ่งความเชี่ยวชาญของผู้สอน มีส่วนทำให้การเรียนการสอนสามารถบรรลุเป้าหมาย ซึ่งบทบาทของผู้สอนถือได้ว่าเป็นผู้ให้คำแนะนำ พี่เลี้ยง และครูฝึก เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองด้านการเรียนรู้ และทักษะต่าง ๆ และสามารถนำทักษะต่าง ๆ เหล่านั้น ไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองต่อไป

อย่างไรก็ตาม ผู้สอนต้องพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้เกิดความพร้อมในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าขณะสอน และควรมีการติดตามการเข้าเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น ความถี่ของการเข้าเรียน จำนวนชั่วโมงการเรียน ปัญหาอุปสรรค ความต้องการในการช่วยเหลือเพิ่มเติมในการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนการสอนแบบออนไลน์ที่เพิ่มขึ้น โดยเรียนรู้การใช้งานในระบบออนไลน์ และทดสอบการสอนออนไลน์เพื่อประเมินปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไขปัญหาขณะดำเนินการสอนแบบออนไลน์ รวมไปถึงการปรับบทบาทการสอนโดยเน้นเป็นผู้ให้คำแนะนำ ผู้อำนวยการอำนวยความสะดวก กับผู้เรียนเพิ่มขึ้น เช่น เนื้อหาการเรียน การสืบค้นงาน รวมทั้งมีการติดตามการเข้าเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

2. ผู้เรียน (Student) เป็นผู้รับเนื้อหาและองค์ความรู้ต่างๆ จากผู้สอน ซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องมีความพร้อมในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถสืบค้น วิเคราะห์ข้อมูล ประเมินเนื้อหาอย่างเป็นระบบระเบียบ โดยใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเกี่ยวกับข้อมูลได้อย่างเหมาะสม มีการเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ เช่น การศึกษาขอบเขตของเนื้อหาก่อนเข้าเรียน การสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ การเตรียมระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้พร้อมใช้งาน การเตรียมสถานที่ สำหรับการเรียนที่เหมาะสม หรือการติดต่อสื่อสารแบบดิจิทัลกับผู้สอน เพื่อให้สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีความฉลาดทางอารมณ์ในการใช้สื่อดิจิทัลได้

อย่างเหมาะสม เช่น การแบ่งปันข้อมูลข่าวสารให้กับคนอื่น การมีน้ำใจในโลกออนไลน์ หรือการส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามระยะเวลาที่กำหนด เป็นต้น (กิตติชัย สุธาสีโนบล, 2562) โดยผู้เรียนควรเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในตนเอง มีคุณธรรมจริยธรรม ขยันหมั่นเพียร สนใจที่จะศึกษาเรียนรู้ เพื่อนำความรู้ที่ได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้ในชีวิตประจำวัน

3. เนื้อหา (Content) เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนเพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยเนื้อหาควรมีการออกแบบโครงสร้างตามวัตถุประสงค์ของรายวิชาที่ได้กำหนดไว้ โดยมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนตามรายวิชาเพื่อเป็นระบบนำทาง เพื่อให้เดินทางไปได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังสามารถเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาต่างๆ ในบทเรียน สำหรับข้อความของเนื้อหาควรมีความชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย มีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาทำความเข้าใจได้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสม

4. สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ (Instructional Media & Resources) ถือว่ามีส่วนความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการจัดการเรียนการสอนหรือการศึกษา สื่อการเรียนการสอนที่ดี มีคุณภาพ นั้น จะเป็นส่วนช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจในเนื้อหาขณะที่เรียนได้ สื่อที่ใช้ในการสอนควรมีความแปลกใหม่ เป็นที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนและกระตุ้นการเรียนรู้ เช่น วิดีโอ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว สถานการณ์จำลอง บทความวิชาการ ผู้สอนควรใช้สื่อที่มีความเหมาะสมของเนื้อหาในแต่ละรายวิชา เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียน สามารถเข้าใจเนื้อหาต่างๆ ได้

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้ (Learning Process) เป็นกระบวนการที่ออกแบบการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนตามหัวข้อ วัตถุประสงค์ เนื้อหา สื่อการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการวัด ประเมินผล โดยอาศัยกระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ มาออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ภายใต้กระบวนการวิเคราะห์ การวางแผน การออกแบบ นำไปใช้พัฒนาและการประเมินผล หลักสูตรการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ สามารถนำเนื้อหาไปประยุกต์สู่การเรียนรู้ตามสภาพความเป็นจริง

6. ระบบการติดต่อสื่อสาร (Communication Systems) มีส่วนสำคัญทำให้การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ประสบความสำเร็จได้ ซึ่งการติดต่อสื่อสารแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบด้วยกัน คือ 1) การสื่อสารทางเดียว (One-Way Communication) ซึ่งเป็นการถ่ายทอดเนื้อหาการเรียนการสอน โดยมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนรูปแบบนี้ตัวอย่าง เช่น วิดีโอคลิปต่างๆ ภาพนิ่ง เป็นต้น 2) การสื่อสารสองทาง (Two-Way Communication) เป็นการถ่ายทอดเนื้อหาผ่าน สื่อการสอน ที่ผู้สอนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนได้ การสามารถโต้ตอบไปมา ระหว่างผู้เรียนผู้สอนได้ โดยใช้

โปรแกรมการเรียนการสอนผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นจุดเชื่อมโยง เช่น Google Meet โปรแกรม Zoom Meeting และอีกมากมาย ทั้งนี้การสื่อสารแบบสองทางนั้น มีข้อดีเพื่อให้ผู้เรียนผู้สอนสามารถสื่อสารกันเข้าใจได้ง่ายมากขึ้น ผู้สอนก็มีความกระตือรือร้นในการสอน ผู้เรียนก็สามารถเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างดียิ่งขึ้น เนื่องจากสามารถสอบถาม พูดคุยกับผู้สอนได้

7. ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ (Network Systems) เป็นช่องทางในการอำนวยความสะดวกให้การเรียนการสอนมีความราบรื่น และสามารถดำเนินต่อไปได้ โดยระบบเครือข่ายสารสนเทศ ประกอบด้วย

(1) ระบบเครือข่ายภายในสถาบัน เป็นระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของสถานศึกษาของผู้เรียน ซึ่งให้ผู้เรียนสามารถเข้ามาใช้งานเชื่อมต่อกับเครือข่ายภายในสถานศึกษาสำหรับการเรียนออนไลน์ได้อย่างสะดวก และรวดเร็ว

(2) ระบบเครือข่ายภายนอกสถาบัน เป็นระบบเครือข่ายที่เชื่อมต่อระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั่วไป เพื่อให้สามารถติดต่อสื่อสารอย่างได้รวดเร็ว ซึ่งผู้เรียนสามารถใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับการเข้าเรียนออนไลน์ได้ทุกที่ ทุกเวลา รวมทั้งสามารถสืบค้นข้อมูลประกอบการเรียนรู้ได้

8. การวัดและการประเมินผล (Measurement and Evaluation) จำเป็นต้องมีการวัดและประเมินผล โดยมีการวัดและประเมินผลทั้งระหว่างเรียน และภายหลังเรียนรู้เสร็จสิ้น เช่น การตั้งคำถาม การทำแบบทดสอบ เป็นต้น การทดสอบด้วยแบบทดสอบต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน ผลลัพธ์จากการเรียนการสอน เพื่อสะท้อนถึงความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน ซึ่งควรมีความแตกต่างหลากหลาย เพื่อทดสอบและวัดผลของผู้เรียน นอกจากนั้นควรมีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในการทดสอบออนไลน์ เพื่อป้องกันการทุจริตในระหว่างการสอบ ให้ผู้เรียนใช้ประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อวัดผลความรู้ของตนเองให้เกิดสภาพความเป็นจริงที่สุด

PART 3 : วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบคู่ขนาดผ่าน “Google Classroom”

“Google Classroom” เป็นช่องทางออนไลน์อีกช่องทางหนึ่งที่มีความนิยมจากหลาย ๆ สถาบัน โดยใช้แอปพลิเคชันนี้ประกอบการเรียนการสอนของตนเอง และเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย และสะดวกสบายในการใช้งาน อย่างไรก็ตาม ช่องทางดังกล่าวถือได้ว่าอาจารย์ประจำวิชาต้องมีทักษะในเรื่องของโปรแกรมในระดับหนึ่ง เนื่องจากเป็นโปรแกรมที่ค่อนข้างเฉพาะหากใช้งานในครั้งแรกอาจจะสับสนได้ โดย “Google Classroom” จะเปรียบเสมือนห้องเรียนในระบบที่อาจารย์สามารถโพสต์ข่าวสาร วันเวลาเรียน รวมไปถึงการสั่งงานและการมอบหมายงานให้กับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนแล้วอยู่ในชั้นเรียนนี้ โดยต้องมีการเชิญนักศึกษาสำหรับการเข้าห้องเรียน ทำให้อาจารย์และนักศึกษาสามารถติดต่อสอบถามกัน พูดคุย และให้คำปรึกษากันได้ ซึ่งในช่องทางนี้อาจารย์ต้องใช้ควบคู่ไปกับโปรแกรม “Google Meet” หรือ โปรแกรม Zoom ซึ่งเป็นโปรแกรมที่สร้างห้องเรียนออนไลน์แบบสด ให้นักศึกษาได้เข้าร่วมการเรียนการสอนในระบบนี้ได้ โดยอาจารย์สามารถใช้สื่อการเรียนการสอนหรือสไลด์ในการสอนแชร์หน้าจอให้นักศึกษาเพื่อประกอบการเรียนได้ รวมไปถึงยังเป็นช่องทางที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน ผ่านการโต้ตอบที่นักศึกษานั้นสามารถเปิดกล้องเปิดไมค์ สอบถามหรือพูดคุยกับอาจารย์ประจำวิชาได้ ซึ่งทำให้ช่องทางนี้เป็นช่องทางที่ได้รับความนิยมอย่างมาก เป็นลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ และให้ความนิยมอย่างมาก

โดยคณะสื่อสารมวลชนได้เริ่มประยุกต์ใช้ Google Classroom นี้ตั้งแต่ ช่วงสถานการณ์โรคระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 อย่างเต็มรูปแบบในการสอบวัดผลของนักศึกษา หลายภาคการศึกษา ด้วยสถานการณ์ที่นักศึกษาไม่สามารถเดินทางมาสอบที่มหาวิทยาลัยได้ ทางคณะฯ กำหนดให้ทุกกระบวนวิชาที่เปิดสอนภายในคณะให้ใช้รูปแบบนี้ในการจัดสอบวัดผลแบบออนไลน์ แต่ภายหลังจากที่สถานการณ์เริ่มกลับเข้าสู่สภาวะปกติ นักศึกษาสามารถเดินทางมาเรียนหนังสือ มาสอบที่มหาวิทยาลัยได้แล้วนั้น ทางคณะก็ยังมีหลายวิชาที่ใช้ Google Classroom เป็นสื่อกลางระหว่างอาจารย์และนักศึกษา จนเกิดเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบคู่ขนาด โดยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. การประสานงานอาจารย์ผู้สอนที่ประสงค์จะใช้ระบบ Google Classroom

ประกอบการสอน

ในแต่ละภาคการศึกษา คณะมีแนวทางที่กำหนดให้งานบริการการศึกษา ดำเนินการสอบถาม กับอาจารย์ทุกท่านในคณะ โดยประสานงานเรื่องการเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดระบบ Google Classroom ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนปกติ ก่อนเริ่มมีการบรรยายในแต่ละภาคการศึกษา ทั้งการทำหนังสือแจ้งเวียนภายใน การติดต่อประสานงานโดยตรงกับคณาจารย์ภายในคณะ เพื่อให้ทางงานบริการนักศึกษาได้ทราบถึงความสมัครใจของอาจารย์ภายในคณะ แล้วเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

2. การสร้างห้อง Google Classroom ในแต่ละรายวิชา

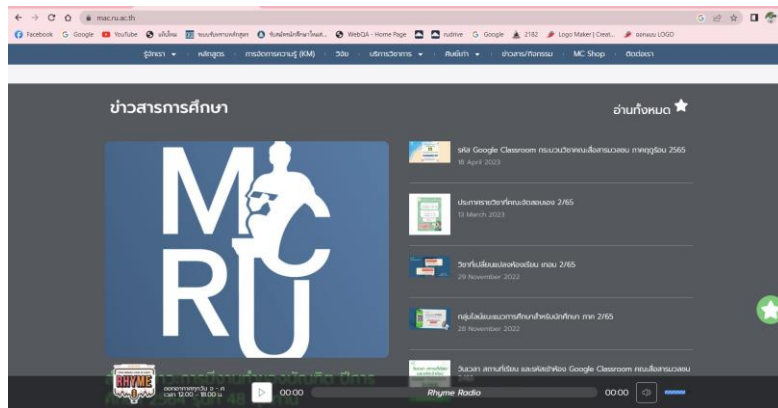
ภายหลังจากได้รายชื่อกระบวนวิชาในแต่ละภาคการศึกษาที่มีความประสงค์จะใช้ Google Classroom ในการสอนคู่ขนานกับห้องเรียนแบบปกติแล้วนั้น ทางหน่วยบริการการศึกษาจะดำเนินการสร้างห้อง Google Classroom ในแต่ละกระบวนวิชาให้กับอาจารย์ทุกท่าน รวมไปถึงอาจารย์บางท่านที่สามารถสร้างห้อง Google Classroom ด้วยตนเอง และสำหรับอาจารย์ที่ไม่ได้สร้างห้อง Google Classroom ของตนเอง ทางหน่วยบริการการศึกษาจะดำเนินการเชิญอาจารย์มาเป็นผู้สอน หรือผู้ควบคุมในห้อง Google Classroom แต่ละกระบวนวิชา ภายหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการนี้ ทางหน่วยบริการการศึกษาก็จะรวบรวม รหัสเข้าห้อง Google Classroom เพื่อเตรียมเผยแพร่ต่อไป ในช่องทางออนไลน์

3. การเผยแพร่รหัสเข้า Google Classroom ให้กับนักศึกษา

เมื่อกระบวนการเตรียมความพร้อมในการสร้างห้องเรียนออนไลน์ผ่าน Google Classroom เรียบร้อยแล้ว ทางหน่วยบริการการศึกษาคณะสื่อสารมวลชนจะดำเนินการเผยแพร่ข้อมูล “รหัสเข้า Google Classroom” ให้กับนักศึกษาผ่านช่องทางต่าง ๆ ของคณะทั้งในช่องทางออฟไลน์ คือการติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้กับนักศึกษาที่เดินทางมาที่มหาวิทยาลัย และช่องทางออนไลน์ ได้เผยแพร่ลงบนเว็บไซต์ของคณะฯ เพจ Facebook ของคณะ กลุ่มไลน์ต่าง ๆ ที่นักศึกษาติดต่อสอบถามมา รวมไปถึงประสานขอความร่วมมือจากฝ่ายประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย เพื่อเผยแพร่แก่นักศึกษาได้รับทราบ

CDM	MCS	ชื่อวิชา	เวลาเรียน	ห้องเรียน	รหัส Classroom	อาจารย์
CDM101	MCS1700	ฝึกทบทวนและฝึกใช้โปรแกรม	MWF 1430-1520	SK 2301	dpm4d7e	อ.ฉัตร เวชกุลชัย อ.ริศรา อรรถสรณ
CDM202	MCS2160	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถิติ	MWF 1530-1620	SK8001	ks2ibwt	อ.อาจ พิภพธร
CDM203	MCS1801	ทฤษฎีการเขียน	MWF 0930-1020	VKB 401	msk43f	ศ.ดร.กิติ ศุภเมธา
CDM204	MCS3190	วิธีสอนฝึกทบทวนและฝึกใช้โปรแกรม	MWF 0730-0920	SBB 201	jdysdrk	ศ.ดร.อุบลี สุภา
CDM205	MCS2390	สถิติเบื้องต้นสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	TTS 1530-1720	VKB 301	gpk4hqt	ศ.ดร.อุบลี สุภา
CDM201	MCS1400	การทบทวนและฝึกใช้โปรแกรม	MWF 1530-1620	VPB 401	mwhfab	ศ.ดร.กิติ อรรถสรณ
CDM204	MCS1250	ฝึกทบทวนและฝึกใช้โปรแกรม	TTS 1530-1620	VKB 502	ks7ibdr	อ.กิติศรี สุภัทรวณิช
CDM202	MCS2260	ฝึกทบทวนและฝึกใช้โปรแกรม	MWF 0730-0920	VKB 401	kyyxk2	ศ.ดร.กิติ อรรถสรณ

รูปที่ 3.1 รหัสเข้าห้อง Google Classroom ในแต่ละกระบวนวิชา

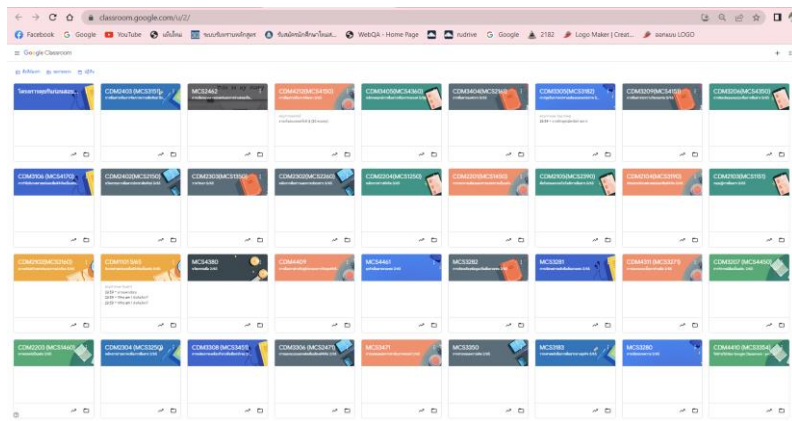
รูปที่ 3.2 การเผยแพร่รหัสเข้า Google Classroom ผ่านทางเว็บไซต์คณะ

4. การให้คำแนะนำ และช่วยเหลืออาจารย์

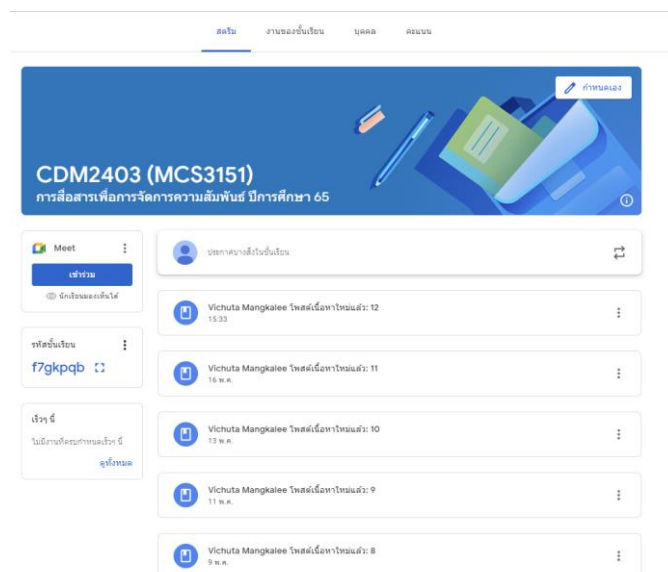
ในบางกรณีที่อาจารย์บางท่านที่ขาดความเชี่ยวชาญในการใช้ Google Classroom ทางคณะจะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่งานบริการการศึกษาและหน่วยโสตฯ คอยดูแลและให้ความช่วยเหลืออาจารย์ รวมไปถึงเป็นผู้ช่วยในการสอนรูปแบบคู่ขนานที่ใช้ Google Classroom ร่วมกับการสอนสดในมหาวิทยาลัย เพื่อให้อาจารย์เกิดความชำนาญ และสามารถนำ Google Classroom ควบคู่กับการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

5. การนำเสนอเนื้อหา/สื่อการเรียนการสอน/เอกสารประกอบ ใน Google Classroom

ภายหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการเตรียมความพร้อม ทั้งตัวอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาที่เข้าร่วมในห้อง Google Classroom เรียบร้อยแล้วนั้น ขั้นตอนต่อไปจะเป็นการจัดรูปแบบการเรียนการสอนของแต่ละท่านที่แตกต่างกันออกไป โดยอาจารย์บางท่านที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในระดับที่มากแล้วนั้น ก็ใช้ Google Classroom ในการเช็คชื่อนักศึกษา การเผยแพร่เอกสารประกอบการเรียนการสอน การสั่งงานโดยการสร้างผ่านชั้นเรียน การเผยแพร่วิดีโอการสอนหรือการสรุปย้อนหลัง ให้กับนักศึกษาที่เข้ามาในชั้นเรียน ซึ่งมีความแตกต่างกันออกไป ตามรูปแบบวิธีการสอนและรูปแบบของกระบวนการวิชา

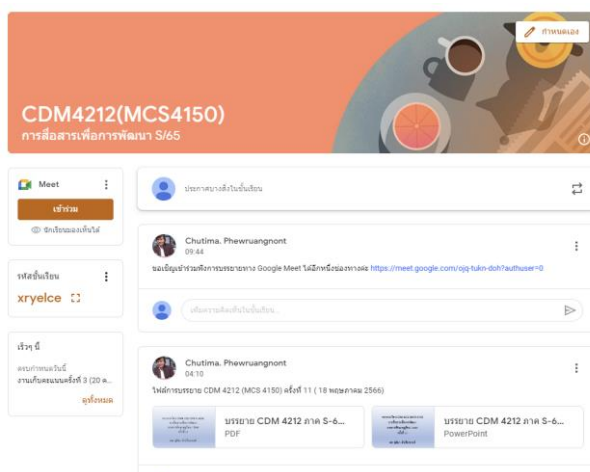

รูปที่ 3.3 ตัวอย่างภาพรวมของห้อง Google Classroom ในแต่ละภาคการศึกษา

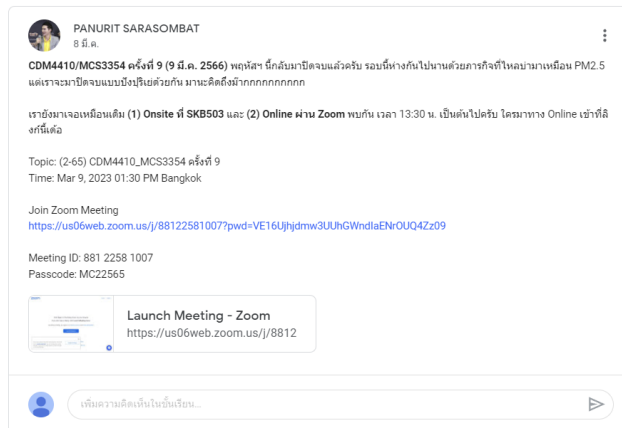
รูปที่ 3.4 ตัวอย่างคลิปบันทึกการบรรยายย้อนหลัง

จากภาพ 3.4 คือการเผยแพร่คลิปการบรรยายย้อนหลังในระบบ Google Classroom ของคณะ ซึ่งเป็นการบันทึกในระหว่างที่ผู้สอนทำการบรรยายในชั้นเรียนแบบคู่ขนาน เพื่อให้นักศึกษาที่ไม่สามารถเข้าร่วมชั้นเรียนในเวลาสอนจริง หรือต้องการทบทวนบทเรียน เข้ามาชม เทปบรรยายย้อนหลังของแต่ละกระบวนวิชา เพื่อให้นักศึกษาของคณะฯ ได้มีสิทธิเข้าถึงการจัดการเรียนการสอน และเข้าใจเนื้อหาการสอนของอาจารย์ในแต่ละกระบวนวิชามากขึ้น

รูปที่ 3.5 ตัวอย่างการเผยแพร่ข้อมูลเอกสารประกอบการเรียน

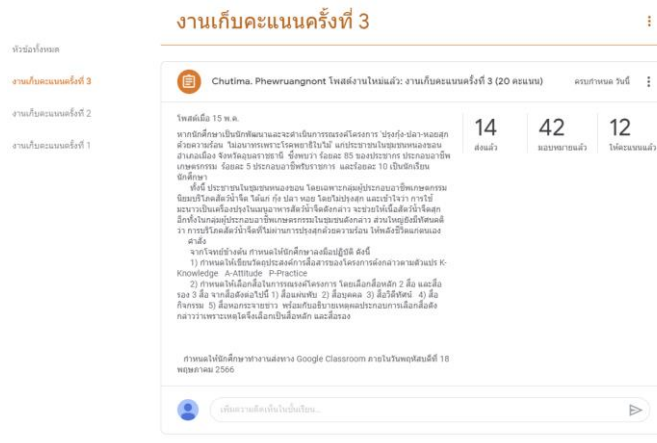
ในยุคที่เทคโนโลยีก้าวไกลไปมาก การผลิตหนังสือหรือการเข้าถึงตำราในรูปแบบดั้งเดิม อาจไม่สามารถให้บริการครอบคลุมกับนักศึกษาของคณะที่กระจายตัวอยู่ในหลายพื้นที่ได้ ประกอบกับการหาดำราหรือหนังสือเพื่อใช้สำหรับทบทวนบทเรียนหรือใช้ทำความเข้าใจเพื่อสอบวัดผลการศึกษา อาจเป็นสิ่งที่ยากสำหรับนักศึกษาบางคน ทั้งนี้ การจัดการเรียนการสอนแบบคู่ขนานผ่าน Google Classroom มีส่วนช่วยให้นักศึกษาเข้าถึงเอกสารและสื่อประกอบการสอนได้ดีมากขึ้น โดยนักศึกษาสามารถอ่านเอกสารประกอบการเรียนในแต่ละกระบวนวิชาได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว รวมไปถึงมีส่วนช่วยให้ลดต้นทุนการศึกษาได้ส่วนหนึ่ง เพราะเอกสารและสื่อประกอบการบรรยายเหล่านี้ สามารถเข้าถึงและจัดเก็บได้ในอุปกรณ์เคลื่อนที่ของนักศึกษา (สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์) ซึ่งมีส่วนช่วยลดภาระการพิมพ์หรือถ่ายเอกสารของนักศึกษาได้

รูปที่ 3.6 ตัวอย่างการโพสต์ลิงก์สำหรับการบรรยายสดคู่ขนานกับห้องเรียนหลัก

จากภาพที่ 3.6 สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของระบบ Google Classroom ในฐานะของช่องทางแบบคู่ขนาน ที่ผสมผสานห้องเรียนแบบในชั้นเรียนปกติ (ออนไซต์) ร่วมกับห้องเรียนแบบออนไลน์ ซึ่งคุณครูสามารถประยุกต์ใช้โปรแกรมการประชุมออนไลน์ที่เชื่อมเข้ากับ Google เพื่อบรรยายให้กับนักศึกษา ในวันเวลาในชั้นเรียนปกติ โดยเป็นการเรียนแบบคู่ขนานผ่านระบบออนไลน์ และมีส่วนช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าชั้นเรียนมากขึ้น โดยที่นักศึกษาไม่ต้องเดินทางมาเรียนที่มหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ นักศึกษาที่เข้าเรียนในระบบคู่ขนานจากโปรแกรมการประชุมดังกล่าว สามารถมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียนบนชั้นเรียนปกติ โดยสามารถสอบถาม พูดคุย รวมไปถึงฟังบรรยายของอาจารย์แบบ real-time กล่าวคือ การเข้าฟังการบรรยายตามเวลาของชั้นเรียนปกติ หรือการเข้าฟังการบรรยายสดผ่านระบบออนไลน์ได้ โดยส่วนใหญ่แล้วนั้นโปรแกรมที่อาจารย์จะใช้สอนคู่ขนานร่วมกับการบรรยายในชั้นเรียนปกติ คือ “Google Meet” และ ”Zoom” ซึ่งทั้งสองโปรแกรมข้างต้นมีประสิทธิภาพที่ใกล้เคียงกัน อาจารย์และนักศึกษาสามารถเปิดกล้องพูดคุยกันได้ กระตุ้นการมีปฏิสัมพันธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในระหว่างของการบรรยายสดนั้น อาจารย์จะมีการบันทึกวิดีโอการสอนของแต่ละครั้ง เพื่อบันทึกเป็นสื่อการสอน (คลิปบันทึกการบรรยาย) ให้กับสำหรับนักศึกษาที่ไม่สะดวกเข้าฟังบรรยายตอนนั้น เพื่อให้แก่นักศึกษาสามารถดูย้อนหลังและทบทวนบทเรียนได้

รูปที่ 3.7 ตัวอย่างการมอบหมายงานให้กับนักศึกษา

สำหรับข้อดีของการใช้ระบบ Google Classroom ที่นอกจากการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ แล้วนั้น ผู้สอนยังสามารถมอบหมายงานให้กับนักศึกษาที่อยู่ในชั้นเรียนได้ เพื่อใช้รวบรวมผลงาน ชิ้นงาน หรือแบบฝึกหัด ประกอบเป็นคะแนนให้กับแก่นักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชานั้น ๆ ซึ่งใน Google Classroom นั้น มีระบบการมอบหมายงาน ที่สามารถกำหนดเป็นเงื่อนไขในการส่งเสริมการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเช็คยอดรายชื่อให้นักศึกษาทั้งหมด การเช็คผลงานของนักศึกษาที่ส่งงาน และ/หรือการตรวจเช็คจำนวนนักศึกษาที่ยังค้างส่งงานในแต่ละชั้น เป็นต้น โดยกลไกของระบบ Google Classroom สามารถประมวลผลเป็นคะแนนที่ได้รับ ร่วมกับรหัสนักศึกษา และชื่อของนักศึกษาแต่ละคน เพื่อง่ายต่อการตรวจสอบการเก็บคะแนนในรายวิชาต่าง ๆ และชี้แจงการประเมินผล ตลอดจนข้อเสนอแนะจากอาจารย์ในชิ้นงานต่าง ๆ ได้

นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชาก็สามารถใช้ระบบของ Google Classroom ในการบันทึกและประเมินผลคะแนนนักศึกษา รวมไปถึงเมื่อสิ้นสุดแต่ละภาคการศึกษา ก็สามารถรวบรวมเป็นฐานข้อมูลคะแนนในแต่ละชั้นงาน เพื่อใช้เป็นคะแนนประกอบการวัดผลสอบในรายวิชา สำหรับใช้ในการพิจารณาผลการเรียน (เกรด) สำหรับนักศึกษาแต่ละคนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากกว่าการบันทึกลงในสมุด หรือกระดาษอีกด้วย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กิตติชัย สุธาสิโนบล. (2562). หลักสูตรและการเรียนรู้แบบดิจิทัล. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ ศรีนครินทรวิโรฒ. 20 (1), 200-211.

ทศนา แคมมณี. (2551). ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยา วาโย, อภิรดี เจริญนุกูล, ฉัตรสุดา กานกายนต์, จรรยา คนใหญ่. (2563). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 : แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9 : วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม. 14 (34), 285-298.